

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Tord Wennerblom
010-224 54 55

BESLUT
2015-10-07

Diarienummer
511-13656-2013

Sida
1(14)

Beslut om bildande av naturreservatet Västra Rossö i Strömstad kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1 A:1. Beslutskarta
Bilaga 1 A:2. Beslutskarta, detalj Rossönäset
Bilaga 1 B. Permanent förtöjning och förvaring av båtar
Bilaga 1 C. Skogsbruk
Bilaga 1 D. Köksträdgård, golfbana, plantering och upplag för trädgårdsavfall
Bilaga 1 E. Parkeringsplats
Bilaga 1 F. Tältning m.m.
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Redovisning av inkomna yttranden
Bilaga 6. Hur man överklagar

Administrativa uppgifter

Namn	Naturreseptatet Västra Rossö
NVR ID	2000617
Län	Västra Götalands län
Kommun	Strömstad
Ungefärlig mittpunkt	N 6528600, E 277500 SWEREF99
Fastigheter och ägare	Se sakägarförteckning i bilaga 4
Areal (ha)	170
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västra Götalands län genom Kosterhavets nationalpark
Natura 2000-beteckning	SE0520170 Kosterfjorden-Väderöfjorden
Naturgeografisk region	Norra Bohusläns kustskogområde
Maringeografisk region	Skagerrak
Objektskategori	K; Kust och skärgård
IUCN-kategori	Ia; Strikt naturreservat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 A:1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Västra Rossö.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

- Naturreservatet Västra Råssö och Kockholmen enligt 7 § naturvårdslagen den 30 november 1981, dnr 11.1211-4188-78.

Länsstyrelsen beslutar att detta områdesskydd upphävs och ersätts med nu aktuellt beslut när detta vunnit laga kraft.

Den del av det ursprungliga naturreservatet som numera ligger i Kosterhavets nationalpark upphävdes genom Länsstyrelsens beslut den 16 mars 2011, dnr 511-20081-2010.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara ett särpräglat och artrikt kust- och skärgårdsområde samt angränsande havsområden i väsentligen oförändrat skick.

I syftet ingår att

- skydda och vårda områdets naturliga och kulturpräglade miljöer med tillhörande värdefulla växt- och djurliv
- underlätta för besökare att uppleva och få kunskap om områdets natur- och kulturvärden samt hur dessa kan nyttjas på ett hållbart sätt
- främja forskning och utbildning kring bevarande och hållbart nyttjande av marina och landbaserade ekosystem
- långsiktigt skydda och bevara områdets naturligt förekommande marina och terrestra ekosystem, biotoper och arter samtidigt som ett hållbart nyttjande kan ske av områdets biologiska resurser
- bevara följande inom området förekommande naturtyper som ingår i EU:s nätverk av Natura 2000-områden, i gynnsamt tillstånd: sandbankar, blottade ler- och sandbottnar, rev, sten- och grusvallar, torra hedar och silikatgräsmarker.

Syftet ska tryggas genom att

- nytillkommande verksamhet som tar mark eller vatten i anspråk och som innebär skador på mark, vegetation eller i den marina miljön och som förändrar landskapets orörda karaktär inte tillåts
- besöksnäringen bedrivs och utvecklas på ett sätt som är anpassat till områdets höga natur- och kulturmiljövärden
- friluftslivet kanaliseras för att undvika störningar på känsligt djurliv och slitage på känslig vegetation samtidigt som behovet av goda naturupplevelser som stillhet, avskildhet och tystnad erbjuds.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning eller anlägga brygga, kaj, pir eller båthamn.
2. Utföra permanent anordning för förtöjning av båtar annat än i de områden och vid de svajbojar som är markerade i karta bilaga 1 B.
3. Förvara båtar annat än i de områden som är markerade i karta bilaga 1 B.
4. Ovan eller under vatten dika, dämma, muddra, schakta, gräva, utfylla, tippa, spränga, fylla ut med massor eller på annat sätt skada havsbotten, mark eller block.
5. Avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd annat än i de områden som är markerade i karta bilaga 1 C.
6. I fiskodling, musselodling eller annat vattenbruk eller i området i övrigt införa för området främmande arter eller populationer.
7. Anordna upplag annat än tillfälligt i högst två månader i samband med skötsel av naturreservatet. Befintligt upplag markerat i bilaga 1 D får dock användas för trädgårdsavfall, slaget gräs och kvistar.
8. Anlägga väg.
9. Dra fram kablar och ledningar i mark, vatten eller luft. Efter tillstånd från Länsstyrelsen får dock i anslutning till befintliga vägar nedgrävas ledningar för vatten- och avlopp liksom fiber för datakommunikation.
10. Sprida skadliga kemiska eller biologiska medel inom mark- eller vattenområde.
11. Bedriva jakt på annat än mink.
12. Sätta upp skylt, tavla eller inskrift annat än förvaltarens information om och vägvisning för naturreservatet och nationalparken samt fastighetsägarens varselskylt i anslutning till golfbanan markerad i bilaga 1 D. Utformning och placering av varselskyltar ska ske i samråd med förvaltaren.
13. Uppföra stängsel annat än för att hägna in betesmarker för tamboskap.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

14. Utföra tillbyggnad på brygga eller pir.
15. Anlägga fiskodling, musselodling eller annat vattenbruk.
16. Anlägga nya diken.

Utan hinder av ovanstående förbud enligt A är det tillåtet att:

- Underhålla befintlig pir och befintliga bryggor markerade i bilaga 1 B, samt byggnader och anläggningar som tillkommit i laga ordning. Underhållet får inte medföra att storlek och ändamål ändras.
- Underhålla befintliga vägar och vägkanter samt underhålla befintliga VA-anläggningar, ledningar och kablar.
- Underhållsrensa befintliga diken.
- Underhålla befintliga sjömärken och farledsmarkeringar.
- Plantera trädgårds- och köksväxter inom område markerat som köks-trädgård i bilaga 1 D samt, efter samråd med förvaltaren, ersätta döda eller döende körsbärsträd och rhododendronbuskar och andra planterade växter med nya plantor inom områden markerade i karta bilaga 1 D.
- Underhålla golfbana markerad i bilaga 1 D. Med underhåll avses här gräsklippning, bevattning, luftning, gödsling, dressning, håltagning för golfhål samt insådd av gräs. Med underhåll avses däremot inte nydikning/dränering, anläggning av bunker eller anläggning av nya greener om det medför grävarbeten eller schaktningar.
- Sätta upp inhägnad i form av käppar med rep emellan kring golfgreener för att minska risken för trampskador under höst, vinter och vår.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen.
2. Märka ut vandringsled samt sätta upp informationstavlor.
3. Bibehålla och utöka parkeringsplats enligt i karta bilaga 1 E samt inom parkeringsplatsområdet bibehålla eller uppföra nya byggnader för toaletter och sopkärl.
4. Gallra och röja i den mån fastighetsägare och innehavare av särskild rätt inte, efter samråd med förvaltaren, själv utför dessa åtgärder.
5. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Gräva upp växter annat än när Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.
2. Införa för området främmande arter eller populationer.
3. Medföra ej kopplad hund. Förbudet gäller ej vid skyddsjakt.

4. Göra upp eld.
5. Framföra motordrivet fordon eller arbetsfordon annat än till och från parkeringsplatsen markerad i bilaga 1 E. Förbudet gäller inte:
 - Boende inom naturreservatets yttergräns samt besökare eller transporter till och från dessa.
 - Vid användning av motordrivna arbetsfordon i samband med underhåll av de boendes fastigheter.
 - Transporter till och från brygganläggningen Rossö GA:13.
 - Förvaltaren, eller den förvaltaren utser.
6. Cykla annat än på vägar.
7. Föra bort eller omlagra sten.
8. Plocka ostron. Förbudet gäller inte för vattenrättsinnehavare eller den som har vattenrättsinnehavarens tillstånd.
9. Tälta eller ställa upp husvagn eller husbil inom område markerat i bilaga 1 F (Rossönäset). I övrigt får tältning ske i högst två dygn på samma plats. Husvagn eller husbil får dock ställas upp på parkeringsplatsen markerad i karta bilaga 1 E mellan klockan 06:00 och 22:00 (men inte över natten således).
10. Dra upp eller förtöja båtar eller ankra utanför sandstränder närmare stranden än 50 meter. Kanoter och kajaker får dras upp på sandstränder om de placeras så att badstränder inte blockeras. Förbudet gäller inte för fastighetsägarens båtar om de placeras så att inte badstränder eller passage på stranden blockeras.
11. Förtöja och ankra i naturhamn på samma plats i mer än två dygn.
12. Tomgångsköra motor och använda motordrivet laddningsaggregat.
13. Starta eller landa med luftfarkost.

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet är beläget ca 11 km (fågelvägen) söder om Strömstad. Det ligger på sydvästligaste delen av Rossö och i direkt anslutning till Kosterhavets nationalpark. Naturreservatet består av två separata delar, dels Rossönäset med omgivande havsområde med småöar, dels öarna Inre och Yttre Arsklåvet med omgivande havsområde. På Rossönäset finns flera bostadshus varav de flesta är fritidshus. Inget av dessa ligger dock inom naturreservatet. Tallskog dominerar på Rossönäset. Vid Kågeköl och Saltpannan finns en badplats med sandstrand som under sommaren är flitigt frekventerad, främst i den del som ligger i nationalparken. I och med att Kockholmen numera ingår i nationalparken utgör Rossönäset för de flesta besökare främst en förbindelselänk mellan parkeringsplatsen och nationalparken på Kockholmen. Väster om Kockholmen ligger Inre och Yttre Arsklåvet som alltså ingår i naturreservatet. Här ute växer bl.a. den rödlistade (NT) strandvallmon och även ramslök. Havsområdet har höga naturvärden, inte minst gäller det de grunda bottenarna som är relativt väl utbredda i naturreservatet. Naturreservatet Västra Rossö utgör ett komplement till Kosterhavets nationalpark och har en gemensam förvaltning.

Planeringsbakgrund

Området där naturreservatet är beläget omfattas av riksintresse för naturvård (Strömstads kust och innerskärgård) och friluftsliv (Norra Bohusläns kust).

Vidare omfattas det av geografiska bestämmelser enligt MB 4 kapitlet samt Natura 2000-området Koster-Väderöfjorden. I kommunens förslag till ny översiktsplan (utställningshandling 2012) är området angivet som naturreservat.

Ärendets handläggning

Berörda markägare, Strömstads kommun, Personskadeförbundet RTP och de ca 140 delägarna i samfälligheterna Rossö S:37 och S:41 har 2013-06-12 respektive 2013-11-07, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Anledningen till att föreläggandet om yttrande skedde vid två tillfällen är att sakägarna i samfälligheterna inte var kända vid tiden för det första föreläggandet. Föreläggandet 2013-11-07 genomfördes som kungörelsedelgivning. Det var exakt samma förslag till beslut vid båda tillfällena.

Förslaget till naturreservat har 2013-06-12 remitterats till Strömstads kommun, Havs- och vattenmyndigheten, SGU och Skogsstyrelsen.

Strömstads naturskyddsförening, Föreningen Bohusläns flora, Sjöfartsverket, Kustbevakningen, Marinbasen Stab M10 Miljö, Saltpannans samfällighetsförening, Rossö samhällsförening samt ca 35 fastighetsägare i anslutning till naturreservatet har 2013-06-12 fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

2013-08-20 genomfördes ett stormöte där Länsstyrelsen informerade och förslaget och olika intressenter fick möjlighet att lämna synpunkter och ställa frågor.

Yttranden har inkommit från Försvarsmakten, Sjöfartsverket, Kustbevakningen, SGU, Havs- och vattenmyndigheten, Strömstads kommun, Saltpannans samfällighetsförening, Rossö samhällsförening, Torkill Hellberg, Magnhild & Thorbjörn Aanje, Carina Adamsson, Dan Calestam, Karin Carlsson, Annika Dybwad m fam Juhlin-Dannfeldt, Eva & Kenneth Forsling, Björge Grimholt, Göran Hansson, Marc Hochscheid, Helena Kaltenbrunner, Cecile Karlsen, Emma Laurén, Lena Pettersson, Marita & Taavi Pahapill, Olle Rinman, Ellen von Rosen, Mikael Skoglund, Yvonne & Knut Stubberud, Maritha Wadenfalk och Rita Vestli Olsen. Underhand har synpunkter senare inkommit från bl.a. Torkill Hellberg, Kågeköls båtförening, Annika Dybwad och Saltpannans samfällighetsförening..

Det flesta synpunkterna handlar om båtförtöjning, förvaring av båtar samt kapaciteten hos parkeringsplatsen samt allmänhetens tillgänglighet. Dessa synpunkter behandlas i det följande. En sammanfattning av samtliga yttranden redovisas och kommenteras i bilaga 5.

Båtförtöjningar i Kågekölsviken

I tidigare beslut om naturreservatet "Västra Råssö – Kockholmen" från 1981 finns inga föreskrifter angående båtförtöjning. Länsstyrelsen bedömer emel-

lertid att det är viktigt att i naturreservatet reglera båtförtöjningar. I det remitterade förslaget 2013-06-12 till nytt beslut föreslogs att det ska vara förbjudet att förtöja båtar annat än i de befintliga hamnar och bojplatser som redovisades på en karta. På den kartan fanns inte båtförtöjningarna i Kågekölsviken med och inte heller "Leks brygga" och de svajbojar som brukar ligga utanför denna. Det handlar om ett drygt 10-tal småbåtar som brukar förtöjas i Kågekölsviken. Vid stormötet 2013-08-20 redovisade Länsstyrelsen sina motiv till det föreslagna förbudet. Båtarna hindrar, eller verkar i alla fall avhållande på, badande vid stranden. Akterförtöjningsanordningar inverkar negativt på de marina bottenarna, även om det möjligen är marginellt i detta fall. Landskapsbilden störs av båtarna, förtöjningspålarna och bojarna. Vidare finns en risk att hela viken på sikt blir belagd med "båtplatser" om ingen reglering sker.

Länsstyrelsens förslag till förbud mot båtförtöjning i Kågekölsviken har väckt starka reaktioner. De som yttrat sig menar att det alltid legat båtar där och flertalet anför att man har hävdvunnen rätt till att ha sin båt förtöjd där. Vidare påpekas att botten där båtarna förtöjs inte inbjuder till bad. Badande håller till längre norrut. Flera vittnar också om att det tidigare funnits en brygga i närheten vilket också skulle tala för att viken använts för båtförtöjning under lång tid. Man avser då klippstranden omedelbart söder om sandstranden där båtar förtöjs idag. Samma sak gäller för "Leks brygga", i yttrandet hävdas att den funnits där under mycket lång tid. Berörda båtägare har 2014 bildat Kågeköls båtförening. Enligt stadgarna för föreningen är ändamålet bl.a. att skapa förutsättningar för båt- bad- och kulturliv i samklang med naturreservatets föreskrifter.

Länsstyrelsen har med anledning av synpunkterna mer ingående utrett frågan om båtförtöjningar i Kågekölsviken. På Lantmäteriets flygfoton från 1974 (30 april) samt 1977 (23 maj) syns uppdragna båtar på stranden vid Kågeköl. På dessa flygfoton syns också "Leks brygga". På flygfoto från 1988 (augusti) syns minst en båt förtöjd i viken och i flygfoto från 1995 (juli) minst tre båtar. I skötselplanen från 1984 är plats anvisad för båtuppläggning vintertid i anslutning till Kågekölsviken. Dessa omständigheter får anses bekräfta att sandstranden i Kågekölsviken liksom "Leks brygga" varaktigt använts för båtförtöjning åtminstone sedan mitten på 1970-talet och därmed redan när det ursprungliga naturreservatet bildades 1981. Åtminstone en landgång förefaller också varaktigt ha funnits vid sandstranden i Kågekölsviken. En mindre pir av natursten i närheten av "Leks brygga" ska enligt uppgift ha anlagts på 1950-talet. Piren har dock varit raserad och oanvänd under perioder och därmed inte varaktigt använd, t.ex. syns den inte på Lantmäteriets flygfoton från 1974 och 1977.

Underhand har ett alternativ diskuterats som går ut på att de aktuella båtförtöjningarna skulle ersättas med en båtbrygga efter klippstranden omedelbart söder om sandstranden, givetvis under förutsättning av att nödvändiga tillstånd till detta medges. Vid ett möte med företrädare för Kågeköls båtförening 2014-10-21 framkom emellertid att föreningen vill ha det som det alltid

har varit, dvs. enkel förtöjning av ekor vid stranden, men att omfattningen lämpligen kan regleras.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att områdena som ska vara undantagna från förbud mot båtförtöjning kompletteras med område vid stranden i Kågekölsviken, område C i karta bilaga 1 B, samt vid "Leks brygga", område D i karta bilaga 1 B.

Länsstyrelsen tar inte tar någon ställning ifråga om rådigheten att använda strand- och vattenområde för båtförtöjning.

Förvaring av båtar

I tidigare beslut om naturreservatet från 1981 finns ingen föreskrift som uttryckligen reglerar förvaring av båtar på land, endast en föreskrift som förbjuder upplag. I skötselplanen från 1984 däremot finns anvisningar om förvaring av båtar. I texten om det skötselområde som omfattar sandstranden vid Kågeköl (skötselområde 11) står följande: "Reglering av båtuppläggning vintertid är viktig. Därför får båtuppläggning ske endast på område som markerats på karta B. Uppläggningsytan ligger i direkt anslutning till parkeringsplatsen." I den aktuella kartan B är ett område på stranden markerat med "båtuppläggning", vilket dock inte kan anses vara i direkt anslutning till parkeringsplatsen. I texten om angränsande skötselområde med tallskog (skötselområde 12) står "Ingen båtuppläggning tillåtes". Det är dock i denna tallskog som båtar förvarats under senare år. Skötselplanen från 1984 är således något otydlig vad gäller förvaring av båtar i anslutning till Kågekölsviken. Ytterligare ett område för förvaring av båtar är omnämnt i skötselplanen från 1984. Det gäller skötselområdet med tallskog på sydöstra sidan av Rossönäs (skötselområde 6). I texten om detta skötselområde står "Båtar tillhörande personer bosatta inom reservatets yttergränser kan efter medgivande och samråd av fastighetsägaren uppläggas inom område som förvaltaren finner lämpligt". Här har enstaka båtar förvarats under senare tid.

I det remitterade förslaget 2013-06-12 till nytt beslut föreslogs att det ska vara förbjudet att anordna upplag. Med detta inbegreps även förvaring av båtar. I förslaget angavs dock ett undantag såtillvida att det skulle vara tillåtet att under tiden 1 september – 1 juni förvara båtar på parkeringsplatsen på plats som förvaltaren anvisar. Vid stormötet 2013-08-20 redovisade Länsstyrelsen sina motiv till detta. Det skulle bli en vackrare landskapsbild (vy mot havet) om det inte låg båtar upplagda i tallskogen vid Kågeköl under någon del av året. Vid besiktningstillfällena såg det dessutom skräpigt ut och några båtar föreföll mer eller mindre övergivna. Uppläggning på parkeringsplatsen skulle förmodligen betyda bättre ordning och mindre risk för att båtar blir övergivna, påpekade Länsstyrelsen vidare vid stormötet.

Länsstyrelsens förslag till förbud mot uppläggning av båtar har väckt ogillande, och flertalet avvisar också förslaget att istället lägga båtarna på parkeringsplatsen. De som yttrat sig anser sig ha hävdvunnen rätt att förvara sin båt i tallskogen. Att det i skötselplanen från 1984 är utpekade område för båt-

uppläggning bekräftar detta, menar man. Vidare påpekas att parkeringsplatsen redan nu är för liten varför alternativet till uppläggning där är dåligt. Man pekar också bl.a. på ökad stöldrisk och att perioden då båtarna skulle få ligga där är för snävt tilltagen.

Kågeköls båtförening har även tagit sig an problematiken med båtförvaringen vid Kågeköl. Vid mötet med företrädare för föreningen 2014-10-21 framkom bl.a. att man gjort viss uppstädning av förvaringsplatsen, men att problem kvarstår med övergivna/kvarlämnade båtar som inte tillhör medlemmar i föreningen. Man har därför tagit kontakt med polisen för att höra hur man kan komma till rätta med det. Vidare framkom att förvaring av båtar vintertid på parkeringsplatsen trots allt skulle kunna tänkas under förutsättning att parkeringsplatsen utökas och att tiden för när båtarna får ligga där inte är för snävt tilltagen.

Utöver yttrandena om båtförvaringen i anslutning till Kågekölsviken har även yttranden inkommit med önskemål att få förvara båtar i anslutning till befintlig brygga Rossö GA:13 samt vid sydvästra respektive sydöstra stranden på Rossönäset.

Länsstyrelsens bedömning i skötselplanen från 1984 om att det är viktigt att vid Kågekölsviken reglera förvaring av båtar på land kvarstår. Även båtförvaring i naturreservatet i övrigt är viktigt att reglera i föreskrifterna. Länsstyrelsens vidhåller att förvaringen av båtar vid Kågekölsviken (område C 1 i karta bilaga 1 B) ska upphöra och att istället hänvisa till parkeringsplatsen (område C 2 i karta bilaga 1 B), men först när denna har utökats. Hänsyn tas till synpunkterna om för snävt tilltagen period för då båtar får förvaras på parkeringsplatsen. Förvaringen av de enstaka småbåtarna på sydöstra stranden av Rossönäset (område A i karta bilaga 1 B) kan dock enligt Länsstyrelsens bedömning fortsätta. Det bedöms vidare som skäligt att fastighetens ägare ska ha möjlighet att förvara sina egna båtar på fastigheten (område B i karta bilaga 1 B).

Länsstyrelsen tar inte någon ställning ifråga om rådigheten att använda markområde för förvaring av båtar.

Behov av bättre parkeringsmöjligheter för besökare

I området finns två parkeringsplatser för besökare till naturreservatet och nationalparken. Den största ligger i naturreservatet. Dessutom finns en mindre P-plats strax nordost om denna, utanför naturreservatet. Behovet av fler parkeringsplatser är påtagligt, främst under badsäsong men även under vissa långhelger under andra delar av året. I förslaget 2013-06-12 till ny skötselplan angavs därför att förvaltaren bör samråda med Strömstad kommun om en utökning av den parkeringsplats som ligger utanför naturreservatet på kommunens mark. Saltpannans samfällighetsförening har i sitt yttrande emellertid avstyrkt en utökning av den parkeringsplatsen då den redan med dagens omfattning upplevs som störande. Vid stormötet 2013-08-20 menade många att det borde gå att få plats med fler bilar på parkeringsplat-

serna genom att markera P-rutor eller liknande så att man inte parkerar med så stora avstånd mellan bilarna.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Länsstyrelsen att det bästa sättet att, så långt som möjligt, tillfredsställa behovet av parkering är att utöka den befintliga stora parkeringsplatsen i naturreservatet och att på denna markera P-rutor eller liknande. Utökningen görs på så sätt att P-platsen förlängs ca 30 m åt söder (se karta i bilaga 1 E). Den utökade parkeringsplatsen ska även användas för förvaring av båtar, se ovan.

Allmänhetens tillgänglighet till naturreservatet

På Rossönäset finns ett antal bostäder med tillhörande tomter vilka inte omfattas av naturreservatet. Den markerade vandringsleden från parkeringsplatsen till Kockholmen (som ingår i Kosterhavets nationalpark) går längs den väg som endast passerar en av bostäderna. Avsikten är att flertalet besökare ska använda den markerade leden. På Rossönäset finns dock flera andra stigar av vilka några också är markerade i Lantmäteriets kartor. Av de yttranden och övriga skrivelser som inkommit, bl.a. från Saltpannans samfällighetsförening, kan man dra slutsatsen att dessa stigar har nyttjats under lång tid för friluftsliv och promenader, inte minst av lokalbefolkningen, men att man under senare tid upplevt att detta försvårats bl.a. av en låst grind i anslutning till en sjöstuga/bastu på sydvästra delen av Rossönäset. Länsstyrelsen anser att åtgärder inte får vidtas som försvårar allmänhetens möjligheter att röra sig fritt och använda stigar i naturreservatet, inte minst då ett av syftena med naturreservatet är att underlätta tillgängligheten för besökare. Även strandskyddslagstiftningens regler om allmänhetens tillgänglighet till stränder är tillämpliga. I den händelse att de upplevda problemen med allmänhetens tillgänglighet kvarstår kommer Länsstyrelsen att vidta åtgärder i annan ordning. Frågan om tillgänglighet hanteras således inte i föreskrifterna för naturreservatet och inte heller i skötselplanen.

Torkill Hellberg har, i egenskap av fastighetens ägare, yrkat på att ett område i anslutning till ovan nämnda sjöstuga/bastu inte ska omfattas av naturreservatet med hänvisning till att området utgör en "faktisk hemfridzon". Länsstyrelsen får med anledning av detta anföra följande. Enligt 7 kap. 7 § miljöbalken krävs synnerliga skäl för att helt eller delvis upphäva ett naturreservat. Det innebär att det måste finnas mycket starka skäl för ett upphävande. Enligt förarbetena till miljöbalken ska avsikten med ett beslut om naturreservat vara att skapa ett definitivt skydd och att endast undantagsvis ska avsteg från skyddet kunna göras. Kravet på synnerliga skäl kan vara uppfyllt om en väsentlig ändring har skett av området (se prop. 1997/98:45 del 2 s. 75). I Naturvårdsverkets vägledning om bildande av naturreservat framhålls att det är svårt att ange exempel på situationer där synnerliga skäl kan anses finnas, utöver de fall där ett beslut om naturreservat ersätts med ett annat med motsvarande, eller mer långtgående, föreskrifter. Enligt Naturvårdsverket skulle synnerliga skäl möjligen kunna vara om ett eller flera prioriterade bevarandevärden inte längre finns kvar, och inte heller kan förväntas återkomma. Då ett av de prioriterade bevarandevärdena /syftena med såväl det ursprungliga som det föreliggande naturreservatet är att värna

”stora värden för friluftslivet främst i form av goda bad- och strövmöjligheter” (från reservatsbeslutet 1981) respektive ”underlätta för besökare” (ur syftet med föreliggande reservatsbeslut) bedömer Länsstyrelsen att det inte föreligger några synnerliga skäl för att upphäva det aktuella området i anslutning till sjöstugan/bastun. Värdena för friluftslivet finns kvar där och bör värnas även framledes.

Stängsel respektive muddring

I det förslag till beslut som Länsstyrelsen 2013-06-12 respektive 2013-11-07 (exakt samma förslag) skickade till berörda sakägare för yttrande fanns inte föreskriften om förbud att uppföra stängsel med. Anledningen till att föreskriften nu är med är att det i ursprungligt beslut från 1981 fanns en motsvarande föreskrift och att synnerliga skäl inte bedöms föreligga för att upphäva den. Samma sak gäller för muddring. I förslaget som skickades för yttrande 2013 fanns ett undantag från förbudet mot muddring såtillvida att föreskriften inte skulle gälla för underhållsmuddring i två i förslaget utpekade områden, men att anmälan skulle inlämnas till Länsstyrelsen för prövning av vattenverksamhet. Då något motsvarande undantag inte fanns i det ursprungliga beslutet från 1981 finns inget undantag angivet i föreliggande beslut då synnerliga skäl inte bedöms föreligga för en lättnad i föreskriften. Det innebär att såväl dispens från naturreservatets föreskrifter som anmälan för prövning av vattenverksamhet behövs även i fortsättningen för att muddra.

Kvalitetssäkring av naturreservatets gräns

I samband med reservatsbildningen har Lantmäteriet kvalitetssäkrat naturreservatets gräns på Rossönaset med hjälp av modern GPS-teknik. Det medför att reservatsgränsen sammanfaller helt med fastighetsgränser i det fall detta är avsikten. Även i övrigt är reservatsgränsen kvalitetssäkrad såtillvida att den i allt väsentligt går i enlighet med den manuellt ritade beslutskartan från 1981.

Skälen för beslut

Nästan hela området är sedan 1981 redan naturreservat (”Västra Råssö-Kockholmen”). Utöver det faktum att stora delar av det ursprungliga naturreservatet numera hör till Kosterhavets nationalpark är anledningen till föreliggande översyn av naturreservatets syfte och föreskrifter att tydligare regler permanent förtöjning och förvaring av båtar samt att föreskrifterna för allmänheten bättre ska harmoniera med Kosterhavets nationalpark, inte minst med tanke på de marina naturvärdena samt förvaltning och tillsyn. Vidare har det bedömts vara lämpligt att se över skötselplanen och uppdatera denna med bl.a. marina naturtyper. Jämfört med det tidigare naturreservatet har nu tillkommit ett ca 15 ha stort havsområde mellan det gamla naturreservatet och Kosterhavets nationalpark eftersom Länsstyrelsen bedömt att hela havsområdet bör ha ett långsiktigt skydd. Sammantaget har Länsstyrelsen bedömt att alla ovanstående omständigheter motiverar att det ursprungliga beslutet från 1981 om naturreservat upphävs och ersätts med ett helt nytt beslut om naturreservat. Då föreliggande beslut innebär ett motsvarande eller starkare områdesskydd jämfört med tidigare beslut bedömer

Länsstyrelsen att synnerliga skäl för ett upphävande föreligger enligt 7 kap. § 7 miljöbalken.

I naturreservatet finns bl.a. en köksträdgård och en liten golfbana, något som normalt inte är brukligt i naturreservat. Bakgrunden till detta är att finna i det avtal som f.d. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län gjorde med dåvarande ägare inför beslutet att bilda det ursprungliga naturreservatet 1981.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Intresseprövning

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på landskapsbild, mark, havsbotten samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Uppllysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.

- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Regler om strandskydd och vattenverksamhet.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Länsstyrelsen i Västra Götalands län genom Kosterhavets nationalpark. Förvaltningen ska ske i samverkan med bl.a. fastighetsägaren.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Området är, med undantag av ett mindre havsområde längst i väster, sedan 1981 redan naturreservat. Jämfört med det gamla naturreservatet bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna för det nya naturreservatet inte medför några ytterligare ersättningsberättigade inskränkningar i pågående markanvändning, med undantag för utökningen av befintlig parkeringsplats enligt karta bilaga 1 E. Länsstyrelsen har för avsikt att fortsätta dialogen med berörd sakägare om överenskommelse om intrångsersättning för denna utökning när föreliggande beslut har vunnit laga kraft. Om överenskommelse om ersättning då inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Strömstads Tidning. Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär bilaga 6.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårds- handläggare Tord Wennerblom har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, funktionschef Johan Jan- nert, antikvarie Lisa Ragnarsson, planarkitekt Gunnar Åkerlund, vatten- vårdshandläggare Lena Sedin och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Lisbeth Schultze

Tord Wennerblom

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.